

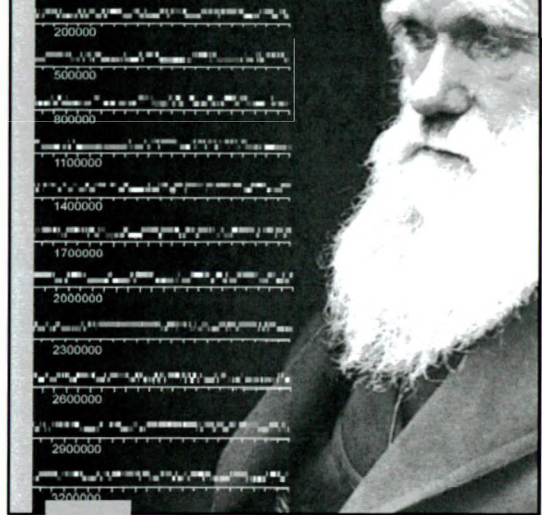

L'aventura de la vida

Josep Iborra

Fernando González Candelas per Josep Iborra

L'evolució, de Darwin al genoma

Fitxa bibliogràfica

Autor... Fernando González Candelas.

Títol ... *L'evolució, de Darwin al genoma*, trad. de Josep Franco.

Editorial ... Publicacions de la Universitat de València - Ed. Bromera.

Any..... 2009.

■ **Abans de la** revolució, o de les revolucions, de la ciència moderna —posem-hi a partir de Copèrnic-, l'home tenia ben clar el seu lloc en el cosmos. S'hi veia com el centre de l'ordre fix. La constitució, però, de les noves visions del món per part dels científics ha fet trontollar, traumàticament, la idea que l'home s'havia fet de la naturalesa i d'ell mateix. Els progressos del coneixement en els camps de la física, de la química i de la biologia han desplaçat vertiginosament les posicions tradicionals sobre la constitució de la matèria i l'evolució d'aquesta, i són d'una complexitat tan esquivada que fan rodar el cap. Aleshores, un no pot deixar de preguntar-se quin és el lloc de l'home en l'univers, si és que en té algun.

Aquesta qüestió resulta particularment torbadora en el camp de les ciències de la vida. ¿Com cal pensar ara l'home a partir de la biologia i de la genètica, i, més en concret, de la revolucionària teoria de l'evolució que va establir Darwin? Dins d'aquest marc, l'home ja no es pot veure com el rei de la natura, com una espècie separada o creada a part de les altres. La idea de l'evolució l'ha desplaçat del lloc que ocupava en el món i ha estat un colp baix a la visió que l'home s'havia fet d'ell mateix. Un colp, però, que permet saber més sobre l'home i que, en conseqüència, resulta moralment saludable. Els creacionistes, o els partidaris del "disseny intel·ligent", en canvi, creuen que aquesta teoria rebaixa perillosament l'home, ja que deixa de considerar-lo com a imatge i semblança del seu creador i, per tant, com a rei de la naturalesa. En realitat, continua sent-ho més que no pas abans, però per altres raons. El que passa és que és un rei que ja no té la sang blava. El llibre de Fernando González Candelas, *L'evolució, de Darwin al geno-*

ma és una bona síntesi per aproximar-se a aquest camp central de la ciència moderna. En els seus quatre primers capítols proporciona al lector una clara exposició de la teoria de Darwin, així com de les idees dels seus predecessors.

La teoria de l'evolució, diu l'autor d'aquest llibre, explica dues coses: com han aparegut les diferents espècies des que es va iniciar la vida, i per què tots aquests éssers tenen característiques que permeten aprofitar els recursos disponibles al seu voltant. Diversitat, doncs, per una banda i, simultàniament, adaptació, per l'altra. El mecanisme explicatiu comú als dos fenòmens és la "selecció natural".

A partir d'aquí, l'autor reconstrueix el raonament de Darwin per formular la seua teoria, introduint-hi els factors "herència" i "temps". Aquest primer bloc queda més clar i ajustat en els capítols següents, començant pel que repassa les proves i les crítiques que s'han fet a l'evolució. Ara bé, l'obra de González Candelas no es limita a explicar el pensament de Darwin, sinó que ressegueix les noves aportacions que, durant els últims cent cinquanta anys —sobretot amb la constitució de la genètica com a ciència-, han enriquit, desenvolupat i corregit la teoria de l'evolució tal com la va formular Darwin. Un procés que ha donat lloc al *neodarwinisme* o *teoria sintètica*, o a noves concepcions com la del biòleg Kimura. "Evolució i herència", "L'arbre de la vida", "De la cèl·lula a l'organisme", "Del gen al

caràcter", "El genoma, substrat i registre de l'evolució", "L'aparició i l'extinció d'espècies", "Sexe i evolució", "Continua evolucionant l'espècie humana?", "Envel·liment i evolució", "L'evolució a l'estrada" i, finalment, "Cap a una nova teoria de l'evolució", són els títols d'una sèrie d'apartats en què l'autor proposa al lector un ampli ventall de qüestions i investigacions, teories i perspectives. La posició general de l'autor és que els nous plantejaments i descobriments —fins i tot els de Kimura— encaixen en el marc de la concepció darwiniana. No debades, en les últimes ratlles del seu llibre, escriu: "La teoria proposada per Darwin i Wallace, ja fa cent cinquanta anys, gaudeix d'una salut excel·lent". ■